

П Р А В И Л Н И К

О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ

НА РАДУ

На основу члана 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл.гласник РС" бр. 91/2015), а у вези са чланом 80. Закона о раду ("Сл.гласник РС" бр. 75/14) и члана 24. Статута Технолошко металуршког факултета, декан Факултета дана 20. 09. 2016. год., донео је

П Р А В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I Основне одредбе

Члан 1.

Овим Правилником, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Закон) и прописима донетим на основу Закона, уређује се спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду запослених на Технолошко металуршком факултету у Београду (у даљем тексту: Факултет) као и других лица која учествују у радним процесима или се затекну у радној околини Факултета, ради стварања безбедних услова рада којима се штити живот и здравље запослених и њихова радна способност, а у циљу спречавања повреда на раду, професионалних обољења и других болести у вези са радом.

Члан 2.

Безбедност и здравље на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери: смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом и који претежно стварају претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално благостање запослених.

Члан 3.

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле Факултета или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, Факултет није одговоран у смислу закона који регулише безбедност и здравље на раду.

Члан 4.

Изрази који се користе у правилнику имају следеће значење:

1. *Запослени* јесте домаће или страног физичко лице које је у радном односу на Факултету, као и лице које по било ком основу обавља рад или се оспособљава за рад на Факултету;
2. *Представник запослених* јесте лице изабрано да представља

запослене у области безбедности и здравља на раду код послодавца;

3. *Послодавац* јесте домаће или страно правно лице, односно физичко лице које запошљава, односно радно ангажује једно или више лица;
4. *Превентивне мере* јесу све мере које се предузимају или чије се педузимање планира на свим нивоима рада на Факултету, ради спречавања повређивања или оштећења здравља запослених;
5. *Радно место* јесте простор намењен за обављање послова код послодавца (у објекту или на отвореном као и на привременим и покретним градилиштима, објектима, уређајима, саобраћајним средствима, и сл.) у којем запослени борави или има приступ у току рада и који је под непосредном или посредном контролом послодавца;
6. *Радна околина* јесте простор у којем се обавља рад и који укључује радна места, радне услове, радне поступке и односе у процесу рада;
7. *Средство за рад* јесте:

-објекат који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, са свим припадајућим инсталацијама (инсталације флуида, грејање, електричне инсталације и др.);

-опрема за рад (машина, уређај постројење, инсталација, алат и сл.) која се користи у процесу рада;

-конструкција и објекат за колективну безбедност и здравље на раду (заштита на пролазима, прелазима и прилазима, заклони од топлотних и других зрачења, заштита од удара електричне струје, општа вентилација и климатизација и сл.);

-помоћна конструкција и објекат, као и конструкција и објекат који се привремено користи за рад и кретање запослених (скела, радна платформа, тунелска подграда, конструкција за спречавање одрона земље при копању дубоких ровова и сл.);

-друго средство кје се користи у процесу рада или је на било који начин повезано са процесом рада;

8. *Средство и опрема за личну заштиту на раду* јесте одећа, обућа, помоћне направе и уређаји који служе за спречавање повреда на раду, професионалних обољења, болести у вези са радом и других штетних последица по здравље запосленог;
9. *Опасне материје* јесу експлозивне, запаљиве, оксидирајуће, отровне, корозивне, канцерогене и радиоактивне материје утврђене стандардима и другим прописима, а које се производе, користе или складиште у процесу рада, као и материје чија су својства, када су везане за неке супстанце, опасна за живот и здравље запослених;
10. *Опасност* јесте околност или стање које може угрозити здравље или изазвати повреду запосленог;
11. *Опасна појава* јесте догађај којим су угрођени или би могли да буду угрожени живот ни здравље запосленог или постоји опасност од повређивања запосленог;
12. *Ризик* јесте вероватноћа настанка повреде, обољења или оштећења здравља запосленог услед опасности;
13. *Акт о процени ризика* јесте акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање

- ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду;
14. *Процена ризика* јесте систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повера на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика;
15. *Радно место са повећаним ризиком* јесте радно место утврђено актом о процени ризика на коме, и поред потпуно или делимично примењених мера у складу са овим законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог;
16. *Превенција* јесте процес обезбеђивања мера на радном месту и у радној околини код послодавца у циљу спречавања или смањења ризика на раду;
17. *Лице за безбедност и здравље на раду* јесте лице које обавља послове безбедности и здравља на раду, има положен стручни испит о практичној оспособљености и које Факултет писменим актом одреди за обављање тих послова.

Члан 5.

Спровођење мера безбедности и здравља на раду је право и обавеза послодавца и запосленог. Међусобна сарадња послодавца и запослених је основни елемент организационих и осталих мера на нивоу Факултета, које треба да обезбеде запосленом улогу активног учесника у тој сарадњи.

Непридржавање прописаних мера безбедности и здравља на раду представља основ за отказ уговора о раду од стране послодавца и повлачи кривичну одговорност, у складу са законом и другим прописима.

Члан 6.

Право на безбедност и здравље на раду на Факултету имају:

- Сви запослени на Факултету без обзира на време трајања рада
- Студенти када се налазе на редовној настави, професионалној пракси или практичној настави у кабинетима, радионицама, лабораторијама и др.
- Лица ангажована по уговорима на извођењу образовно-научног рада
- Лица која се налазе на стручном оспособљавању, које се обавља средствима и опремом за рад Факултета
- Лица на професионалној рехабилитацији
- Лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако су о њиховом присуству упознати одговорни на Факултету.

II *Превентивне мере*

Члан 7.

Факултет је дужан да, приликом организовања рада и радних процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених.

Факултет је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код сваке измене технолошког поступка, избором радних метода и поступака којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и

заштита здравља на раду.

Безбедност и заштита здравља на раду заснива се на примени прописа из области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања и других важећих прописа.

Члан 8.

Превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених обезбеђује Факултет полазећи од следећих начела:

- избегавање ризика;
- процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избор технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- замена опасних технолошких процеса или метода рада безопасним или мање опасним;
- давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад.

Члан 9.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, Факултет до доношења одговарајућих прописа, примењује опште познате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених.

Опште признатом мером сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

Ако Актом о процени ризика утврди недостатке у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа финансијска средства, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени, Факултет је дужан да сачини посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврди рокове за реализацију.

Члан 10.

Одредбе овог Правилника и мере утврђене на основу њега ради обезбеђења безбедности и здравља на раду дужни су да остварују и спроводе сви запослени и организационе јединице на Факултету (службе и катедре), као и сва трећа лица која се по било ком основу налазе у згради Факултета.

III Обавезе и одговорности послодавца

Члан 11.

Факултет је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

У случају настанка повереде на раду због неубичајених и непредвидивих околности које су изван контроле Факултета или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, послодавац није одговоран у складу са законом.

Члан 12.

Факултат је дужан да приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених, као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства, тако да не проузрокује финансијске обавезе запосленог и представника запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

Члан 13.

Факултет је дужан да донесе Акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини, којим ће утврдити могуће врсте опасности и штетности на радном месту у радној околини, на основу којих ће се извршити процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

У случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада, Факултет је дужан да измени акт о процени ризика.

Члан 14.

Факултет је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности.

Члан 15.

Факултет је дужан да у свим просторијама истакне на видном месту знак забране пушења у складу са Законом.

Члан 16.

На видном и лако приступачном месту у радним просторијама постављају се ормарићи са прописаним санитарским средствима за пружање прве помоћи.

Одговорно лице за безбедност и здравље на раду стара се о набавци и руковању санитарским материјалом.

Права, обавезе запослених

Члан 18.

Запослени у радном односу на Факултету и друга лица која се по било ком основу налазе и обављају послове на Факултету, дужни су да се придржавају мера заштите на раду, одредаба овог Правилника, законских прописа и других упустава донетих у циљу спровођења безбедности и здравља на раду.

Сви запослени на Факултету имају право на безбедност и здравље на раду које остварује у складу са Законом и овим Правилником.

Члан 19.

Запослени је обавезан да своје послове врши са пуном пажњом како не би своју безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених на Факултету.

Запослени је дужан да се стара о спровођењу и унапређивању безбедности и здравља на раду, да користи прописана средства личне заштите, да пажљиво рукује са њима и да их одржава у исправном стању, као и да непосредном руководиоцу и лицу одговорном за безбедност и здравље на раду одмах пријави запажене недостатке на личним заштитним средствима и заштитној опреми, машинама, апаратима и уређајима који би могли да му угрозе живот и здравље.

Члан 20.

У спровођењу безбедности и здравља на раду сви запослени на Факултету имају следеће обавезе:

- да се пре почетка рада упознају са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на којима су распоређени;
- да обавезно користе прописана средства и опрему за личну заштиту за послове које обављају;
- да се пре распоређивања на посао оспособе из области безбедности и здравља на раду, и да се подвргне провери оспособљености за безбедан рад,
- да у току рада стално употпуњава и усавршава своја знања из области безбедности и здравља на раду,
- да пре почетка рада на одређеном радном месту обаве предходни лекарски преглед и да се подвргне контроли здравственог стања у предвиђеним роковима ако је то за то радно место предвиђено,
- да пре почетка рада обавезно провере исправност средстава за рад и личних заштитних средстава и одмах пријави уочене недостатке, кварове или друге појаве које би могле да угрозе безбедност запосленог на раду,
- да послове обављају са пуном пажњом ради безбедности свог живота и здравља као и живота и здравља осталих запослених,
- да се придржавају прописаних мера безбедности и здравља на раду,
- да поступају и раде по технолошком поступку и датим упутствима,
- да наменски користе средства личне заштите и да их одржавају у исправном стању,
- да сваку повреду на раду одмах пријаве непосредном руководиоцу и лицу одговорном за безбедност и здравље на раду,
- да се старају о обезбеђењу заштите сваког запосленог и да учествују у пружању прве помоћи и спасавању у случају несреће на раду.

Члан 21.

Запослени је дужан да се упозна са прописима и мерама безбедности и здравља на раду, пре него што отпочне да обавља радне задатке на Факултету.

Запослени коме при раду прети непосредна опасност по живот, због тога што нису спроведене одговарајуће мере има право да одбије да ради на тим пословима, односно радним задацима, док се не спроведу прописане мере безбедности и здравља на раду, а за то време запослени може бити распоређен на друге послове који одговарају његовој стручној спреми и другим

радним способностима.

Члан 22.

Ако запослени одбије да ради из разлога наведених у члану 21. овог Правилника, а сматра се да поступак запосленог није основан, одговорни на Факултету имају право да се обрате надлежном органу инспекције рада ради испитивања и утврђивања чињеничног стања.

Члан 23.

На машинама, оруђима за рад, транспортним средствима, апаратима и другим уређајима могу радити и руковати само запослени који су обучени и задужени да раде на њима, а на основу датог упутства за рад.

Запослени који су задужени са машинама, оруђима за рад, транспортним средствима и другим уређајима, обавезни су да се старају о њиховој исправности и да приликом рада употребљавају одговарајућа средства техничке и личне заштите на начин како је то одређено одговарајућим мерама заштите на раду.

Члан 24.

Запосленим и другим лицима који се по било ком основу налазе на раду на Факултету, ако су под утацајем алкохола и под дејством наркотика забрањен је приступ у радне и помоћне просторије или задржавање у радним просторијама Факултета.

Члан 25.

Запослени је дужан да по истеку радног времена и престанка рада, место рада остави чисто и уредно, да оруђа за рад и алате са којима је радио остави у исправном стању, а у случају да оруђа за рад и алат не може да остави у исправном стању, дужан је да одмах обавести непосредног руководиоца.

Члан 26.

У обезбеђивању мера безбедности и здравља на раду запослени има право:

- на оспособљавање из области безбедности и здравља на раду,
- на контролу здравственог стања,
- на услове рада који обезбеђују његов физички интегритет, здравље и личну сигурност на раду,
- да користи средства рада која су у складу са прописаним мерама,
- да користи исправна средства личне заштите,
- да предложи спровођење контроле услова рада и стања безбедности и здравља на раду,
- да стално употпуњава и усавршава своја знања из области безбедности и здравља на раду,
- да одбије да ради кад сматра да му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису примењене мере безбедности и здравља на раду,
- да одбије да ради на оруђима за рад на механизовани погон на којем нису

постављене прописане заштитне направе.

IV Права обавезе и одговорности у обезбеђивању и спровођењу мера безбедности и здравља на раду

Члан 27.

Факултет је дужан да предузима одговарајуће мере заштите здравља и безбедности запослених као и да спречава настанак професионалних обољења и то:

- да организује послове безбедности и здравља на раду,
- да смањује ризике у процесу рада од механичког повређивања, опасног дејства електричне струје, штетних материја, експлозија, пожара и слично,
- да прилагођава рад запосленим, нарочито у погледу ергономије радног места, избора опреме и оруђа за рад, као и метода рада,
- да, када је технички могуће, замени опасне компоненте у раду са безбедним или мање опасним,
- да спроводи мере превенције у технологији, организацији рада и радним условима,
- да даје одговарајућа упутства запосленим,
- да обучава запослене за безбедан рад,
- да предузима одговарајуће мере, да се само запосленима који имају одговарајућа упутства дозвољава приступ у зони опасности.

Члан 28.

Савет Факултета у складу са својим правима и обавезама утврђеним Статутом, стара се о спровођењу и унапређивању безбедности и здравља на раду и у том циљу:

- доноси планове и програме мера безбедности и здравља на раду и стара се о њиховом спровођењу,
- одобрава финансијска средства за извршење плана и програма мера безбедности и здравља на раду,
- разматра стање повреда на раду, професионалних обољења и услова рада,
- доноси мере за отклањање уочених недостатака и неправилности,
- разматра извештаје које подноси надлежни орган инспекције рада и други органи о стању заштите на раду и доноси одлуке у складу са захтевима и препорукама тих органа,
- врши анализу стања безбедности и здравља на раду,
- предузима мере за покретање поступка у случају повреде радне обавезе због непридржавања мера безбедности и здравља на раду,
- на првој седници после насталог смртог удеса на раду или тешке повреде разматра узроке несреће и предузима одговарајуће мере ради отклањања истих.

Члан 29.

За спровођење и унапређење мера безбедности и здравља на раду одговоран је декан Факултета, који је обавезан да:

- утврди начин спровођења и примене интерних мера безбедности и здравља на раду због боље безбедности запослених и спречавање професионалних обољења и повреда на раду;

- утврди начин оспособљавања и едукације запослених који обављају послове безбедности и здравља на раду;
- донесе и потпише програм о оспособљавању запослених за безбедан и здрав рад;
- донесе Акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини и утврди начин и мере за отклањање евентуалног ризика;
- организује унапређење техничке заштите у складу са развојем технологије у циљу смањења повреда на раду и професионалних обољења;
- распореди запослене на место рада на коме су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- утврди начин провере и одговарајуће мере контроле запослених ради њиховог удаљивања са радног места уколико су под утицајем алкохола или других средстава зависности;
- обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Члан 30.

Непосредни руководиоци (продекани Факултета, шефови Катедара, секретар Факултета, шефови Служби) одговорни су за спровођење мера безбедности и здравља на раду у организационој целини којом руководе и у том смислу су дужни:

- да пре почетка рада утврде исправност средстава рада и средстава личне заштите,
- да не дозволе запосленом рад на неисправном средству рада,
- да обезбеде и учествују у прегледима средстава рада, када се ови врше у циљу утврђивања исправности и примењености мера заштите, сагласно одредбама овог Правилника и посебног упутства,
- да обезбеде несметано извршење периодичних прегледа и испитивања оруђа за рад и радне средине,
- да предузимају мере за отклањање недостатака, који би могли угрозити безбедност на раду,
- да обезбеде коришћење средстава личне заштите на свим радним местима за која су прописана,
- да не дозволе рад запосленом без средстава личне заштите,
- да врше практично оспособљавање запосленом из области безбедности и здравља на раду и упознавање са опасностима и штетностима посла који ће обављати,
- да обезбеде одсуствовање запосленог са рада када овај обавља периодични или систематски лекарски преглед,
- да забрани рад запосленом који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду, не користи средства личне заштите или одбија да поступи по упутствима за безбедан рад,
- да удаље са рада запосленог који је под утицајем алкохола или других средстава зависности,
- да обавесте одговорно лице за безбедност и здравље на раду о свакој повреди на раду,
- да при свакој повреди на раду организују пружање прве помоћи, и обавештава одговорно лица за безбедност и здравље на раду,
- да предузимају и друге мере и радње и циљу безбедног рада запосленог.

Члан 31.

Лице за безбедност и здравље на раду обавља стручне послове

безбедности и здравља на раду и проверава да ли су обезбеђене мере безбедности и здравља на раду које се односе на:

1. припрему и спровођење оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад,
2. организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине,
3. организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад,
4. врши контролу и даје савете послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту,
5. припрему упутстава за безбедан рад и контролу њихове примене,
6. учествује у изради Акта о процени ризика,
7. учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада,
8. предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком,
9. свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду,
10. прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у потврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање,
11. забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог,
12. сарађује и координира рад са Службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду, учествује при распоређивању запосленог на радно место са лекарским извештајем о здравственом стању,
13. води евиденције у области безбедности и здравља на раду,
14. разматра записнике и решења инспекције рада, утврђује мере за отклањање недостатака и остварује комуникацију са надлежном инспекцијом рада,
15. предузима мере да се у одређеном року отклоне утврђени недостаци и неправилности чије отклањање је решењем наредио инспектор рада,
16. спровођење и примену других мера које су уређене актом Факултета.

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да у писменој форми извести послодавца и представника запослених о забрани рада из става 1. тачка 11. Овог члана, као и да да предлог мера за смањење ризика у границама прихватљивости.

V Посебна заштита жена, омладине и инвалида

Члан 32.

Жене и омладина испод 18 година старости и инвалиди у радном односу на Факултету приликом рада уживају посебну заштиту на раду у складу са законским прописима.

Члан 33.

На Факултету рад жена је забрањен на следећим пословима:

- рад на преношењу, утовару и истовару терета преко 15 кг. тежине,
- рад на другим пословима који штетно или са повећаним ризиком могу да

утичу на здравље жене.

Члан 34.

За време трудноће жене не могу радити на пословима на којима се рад врши у принудном положају тела или се послови обављају дуже време стојећи, на пословима који захтевају тешке физичке напоре или друга већа физичка напрезања у току рада, на пословима где је повећана концентрација нарочито штетних и опасних материја, као ни дуже од пуног радног времена.

Члан 35.

Лица која су млађа од 18 година не могу се запошљавати и распоређивати на радна места са посебним условима рада као и рад ноћу.

Запослени са смањеном радном способношћу-инвалиди рада могу се распоредити на све оне послове на којима могу радити без професионалне рехабилитације и без опасности за смањење преостале радне способности.

Инвалиди рада могу се распоређивати само на оне послове који неће умањити њихову преосталу радну способност

VI Одржавање средстава рада

Члан 36.

Под средствима за рад у смислу овог Правилника подразумевају се:

- објекти намењени за рад са припадајућим радним просторијама, електро и другим инсталацијама, опремом и уређајима, помоћним просторијама и њиховим инсталацијама, помоћни објекти који се привремено користе за рад и кретање запослених, и
- оруђа за рад.

На Факултету се користе средства рада из става 1, овог члана, само ако су у складу са одговарајућим прописима заштите на раду, стандардима и техничким нормативима и ако се редовно одржавају у исправном стању, односно у таквом стању које неће представљати опасност по живот и штетност по здравље запослених.

Члан 37.

У циљу благовременог уочавања недостатака на средствима рада Факултет обезбеђује повремене прегледе.

Преглед уређаја, оруђа за рад и електро и других инсталација врши се у току коришћења на начин и у роковима дефинисаним Законом и прописима.

Члан 38.

Све радне и помоћне просторије на Факултету морају бити, према врсти послова, довољно осветљене природном и вештачком светлошћу према одређеним стандардима и периодично испитане у законом предвиђеним роковима.

Члан 39.

Зидови, преграде, таванице и други конструктивни елементи радних просторија морају бити обојени светлим бојама.

Члан 40.

Подови радних просторија морају бити чврсти, равни, израђени од таквог материјала да се могу лако чистити и по потреби опрати.

У радним просторијама где се ради са водом и где се вода разлива, подови морају бити од непропустљивог материјала.

Члан 41.

Температура, влажност и кретање ваздуха у радним просторијама морају бити усаглашени са прописаним вредностима за радне просторије и периодично испитивани у законом предвиђеним роковима.

Члан 42.

У радним просторијама мора се обезбедити природна или вештачка вентилација, према важећим прописима.

Ове просторије се морају периодично испитивати уколико се у њима јављају гасови, пара, прашина и друге штетности.

VII Коришћење и одржавање средстава и личне заштите запослених

Члан 43.

Сва лична заштитна средства и опрема коју користе запослени Факултета морају у свему да одговарају важећим прописима и стандардима заштите на раду.

Радна места за која се обезбеђују средства личне заштите, врста и рок трајања дефинишу се Актом о процени ризика.

Члан 44.

На коришћење се могу дати само она средства и опрема личне заштите која одговарају прописима заштите на раду, стандардима или техничким нормативима и која се редовно одржавају у исправном стању.

О одржавању средстава личне заштите, њиховој замени и набавци, стара се одговорно лице за послове безбедности и здравља на раду и сами запослени који су задужени са тим средствима и опремом.

Члан 45.

Уколико пре истека рока односно века трајања дође до таквог оштећења личне заштитне опреме или средства да се више не може наменски користити и употребљавати, запосленом ће се и пре истека века трајања дати ново средство и опрема.

VIII Прегледи и испитивања оруђа за рад, електроинсталација, уређаја и радне средине

Члан 46.

У оквиру повремених прегледа и испитивања средстава рада, Факултет обезбеђује по потреби периодичне прегледе и испитивања прописаних оруђа за рад, електро инсталација и услова радне средине, који се врше од стране овлашћених организација у циљу утврђивања испуњености прописаних мера безбедности и здравља на раду.

Прегледи и испитивања оруђа за рад

Члан 47.

Прегледи и испитивања оруђа за рад врше се:

- за нова оруђа, пре прве употребе односно пре њиховог пуштања у рад, ако за иста, од произвођача или продавца, нису обезбеђени докази о безбедности и исправности оруђа,
- после премештања на другу локацију, а пре коришћења у случају хаварије, реконструкције, а пре поновног коришћења, као и у случајевима повреда са тежим последицама.

Члан 48.

Рачунари, машине, уређаји, алати и друга средства рада морају бити распоређена према важећим прописима, тако да се руковање са њима обезбеђује потпуна сигурност.

Оруђа за рад могу се користити само наменски и од стране лица која су за то обучена.

Одржавање оруђа за рад и заштитних направа могу да врше само за то оспособљени и стручни запослени.

Члан 49.

Средства рада (машине, уређаји, рачунари, алати и др.) морају се обезбедити и бити у таквом стању да не представљају опасност за повреде на раду и професионално обољење.

Заштитни уређаји на средствима рада морају бити тако уграђени да обезбеђују сигурност запослених на раду.

Прегледи и испитивања електроинсталација

Члан 50.

Електричне инсталације се прегледају, испитују и одржавају на начин

утврђен стандардима и техничким прописима за одржавање, преглед и испитивање електроинсталација.

Члан 51.

Преглед и испитивање стања примењених мера заштите од електричног удара предвиђен стандардима, врши се:

- пре пуштања у рад постројења, инсталација и оруђа за рад,
- након реконструкције,
- периодично у складу са прописима и стандардима.

Члан 52.

Све електроинсталације морају бити изведене, одржаване и коришћене у складу са техничким прописима.

Сва оруђа за рад и уређаји морају бити уземљени и заштићени од случајног додира напона.

Електрични водови и друга опасна места морају бити видно обележени ознакама "Опасно по живот".

Члан 53.

У време када се врше оправке машина и уређаја и других оруђа за рад на електрични погон, пре него што се поступи оправкама мора се довод електричне енергије искључити на месту прикључка на разводној мрежи.

Члан 54.

Свака машина, уређај са уграђеним погонским електромотором мора бити прописано уземљена.

Испитивања услова радне средине

Члан 55.

У оквиру испитивања услова радне средине Факултет обезбеђује и по потреби периодична испитивања:

- физичке штетности (бука),
- осветљености,
- микроклиме (влажност и брзина струјања ваздуха),
- хемијских штетности и прашине.

Периодична испитивања се врше по потреби и у роковима дефинисаним прописима за радну средину за коју је неопходно потребно вршити испитивања.

Наведена испитивања врше се преко овлашћених предузећа за вршење послова из области безбедности и здравља на раду.

IX Утврђивање радних места са посебним условима рада

Члан 56.

Радно место са повећаним ризиком јесте радно место утврђено Актом о процени ризика на коме, и поред потпуно и делимично примењених мера, у складу са законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље

запосленог.

Члан 57.

Основни критеријуми за утврђивање радних места са посебним условима рада у погледу повећаног ризика на здравље запослених, специфичности радног места и технолошког процеса рада су:

1. оптерећење на раду (физичко, психичко и сензорно),
2. опасности и штетности у радној средини (физичке, хемијске и механичке),
3. здравствени ризици,
4. повреде на раду,
5. режим и услови рада,
6. примена мера заштите на раду.

Члан 58.

Постојање услова за утврђивање радних места са повећаним ризиком врши се на основу спроведене анализе по датим критеријумима из Правилника о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини ("Сл.гласник РС", бр. 72/2006, 84/2006 – испр. 30/2010 и 102/2015) од стране овлашћеног предузећа за безбедност и здравље на раду са организованом службом медицине рада, или овлашћене здравствене установе, по посебној методологији.

Ако се анализом утврде места са посебним условима рада, иста се као таква проглашавају одлуком од стране декана Факултета и дефинишу актом о систематизацији послова.

На Факултету нема радних места са посебним условима рада у смислу наведених критеријума за одређивање истих.

XII Осопособљавање запослених из области безбедности и здравља на раду и провера стеченог знања

Члан 59.

Факултет је дужан да запослене упозна са опасностима везаним за послове које обављају и обезбеди обучавање запослених из области безбедности и здравља на раду.

Члан 60.

Запослени који је ступио у радни однос или је унутрашњим распоредом распоређен на рад на друго радно место, пре него што отпочне да ради на тим радним местима има право, да буде обучен за безбедан рад на новим радним местима која су настала изменом услова због промене технолошког поступка, а на основу пријаве непосредног руководиоца, или лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 61.

Оспособљавање запослених врши се у току радног времена, а средства за оспособљавање обезбеђује послодавац.

Члан 62.

Обучавање и стално употпуњавање знања запослених из области безбедности и здравља на раду уз примену савремених научних сазнања и метода за унапређење безбедности, сигурности и здравља запослених представља сталан задатак и обавезу свих запослених на Факултету.

Члан 63.

Обучавање и употпуњавање знања запослених врши се на основу Програма оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад.

Програм обуке из предходног става овог члана, по свом садржају, обезбеђује теоретско и практично оспособљавање запослених за безбедан рад на пословима које запослени обавља.

Програм о оспособљавању запослених за безбедан рад утврђује се на основу потреба Факултета.

Програм за обуку запослених мора бити у складу са пословима и радним задацима на којима су запослени ангажовани.

Члан 64.

Програм оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад припрема одговорно лице за безбедност и здравље на раду.

Програми из предходног става овог члана прилагођени су одговарајућим потребама радних места која су одређена Правилником о организацији рада и систематизацији, обухватају све видове заштите у датим условима рада, као и рокове трајања обуке.

Програм на предлог лица за безбедност и здравље на раду доноси декан Факултета.

Члан 65.

Оспособљавање запослених састоји се од теоријског и практичног дела.

Теоријски део обуке запослених обухвата основе безбедности и здравља на раду и врши се од стране одговорног лица за безбедност и здравље на раду.

Практично оспособљавање запослених врши се за запослене који раде у радионицама и лабораторијама Факултета, а обавља га одговорно лице за безбедност и здравље на раду и непосредни руководиоци запослених.

Члан 66.

После извршене обуке, односно после спроведеног теоретског и практичног оспособљавања, врши се провера оспособљености запослених за безбедан рад.

Провера оспособљености запослених за безбедан и здрав рад врши се тестирањем.

Члан 67.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније

у року од једне године од дана претходне провере, а на осталим радним местима најкасније у року од четири године од дана претходне провере.

За поједина радна места на Факултету може се и чешће вршити провера оспособљености за самосталан и безбедан рад, а нарочито после несрећа и повреда на раду.

Члан 68.

За оспособљавање запослених на Факултету по потреби може се ангажовати и овлашћено предузеће за вршење услуга оспособљавања запослених за самосталан рад.

XIII Утврђивање повреда радних обавеза и других повреда радне дисциплине

Члан 69.

Непридржавање утврђених мера за безбедан и здрав рад и прописаних обавеза у смислу овог Правилника преставља тежу повреду радне обавезе.

XIV Предузимање мера у случају повреде на раду запослених

Члан 70.

Под повредом на раду, за које Факултет обезбеђује предузимање мера сматра се сваки случај повреде дефинисан Законом о безбедности и здрављу на раду.

За сваки случај повреде на раду или несреће Факултет обезбеђује пружање прве помоћи и евакуацију запослених, предузимање одговарајуће хитне медицинске неге, прописану евиденцију и обавештавање надлежних лица и органа инспекцијског надзора.

О пружању прве помоћи и спасавања повређеног запосленог стара се одговорно лице за безбедност и здравље на раду и непосредни руководиоци.

Члан 71.

Запослени који се повреди на раду дужан је да о томе одмах обавести непосредног руководиоца.

Уколико због тежине повреде, повређени запослени није у могућности да пријави повреду, дужан је да то учини запослени који се затекао најближем месту догађаја, односно који је први видео или сазнао за повреду.

Члан 72.

Повреде на раду се морају евидентирати на Факултету. Непосредни руководиоц сачињава изворни записник и доставља одговорном лицу за безбедност и здравље на раду у року од 24 часа, рачунајући од момента настанка повреде.

Под несрећом на послу сматра се свака повреда на раду, дефинисана одговарајућим законским прописима.

Члан 73.

Факултет је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка повреде, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запосленог.

Члан 74.

Извештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом који се догоде на радном месту, Факултет доставља запосленом који је претрпео повреду и организацијама надлежним за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање.

Факултет је дужан да на захтев инспектора рада или представника запослених достави извештај о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и спроведеним мерама.

XV Евиденција из области безбедности и здравља на раду

Члан 75.

Факултет је дужан да води и чува евиденцију о:

- радним местима са повећаним ризиком;
- запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;
- повредама на раду
- професионалним обољењима
- болестима у вези са радом;
- запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- опасним материјама које се користе у току рада;
- извршеним испитивањима радне околине;
- извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад;
- издатим средствима и опреми за личну заштиту на раду;
- пријавама смрних, колективних или тешких повреда на раду, као и повреда на раду због којих запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана;
- пријавама професионалних обољења;
- извршеним лекарским прегледима запослених у складу са прописима о безбедност и здрављу;
- пријавама опасних појава које би могле да угрозе безбедност и здравље запослених.

Члан 76.

Прописану евиденцију из члана 75. Правилника води и редовно ажурира одговорно лице за безбедност и здравље на раду.

XVI Обавезе према инспекцији рада

Члан 77.

Отклањање недостатака наложених решењем инспекције рада у задатом року, обавеза је декана Факултета као одговорног лица.

Извештавање инспекције рада о стању извршених мера у законском року, обавеза је одговорног лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 78.

Извештавање надлежне инспекције рада у законском року за смртну, колективну или тешку повреду на раду и о појавама које би могле угрозити безбедност запослених, обавеза је лица одговорног за безбедност и здравље на раду.

XVIII Представник запослених за безбедност и здравље на раду

Члан 79.

Запослени на Факултету имају право да најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Члан 80.

Факултет је дужан да Одбору омогући:

- 1) увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да учествују у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду.

Факултет је дужан да Одбор информише о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 81.

Представници запослених, односно Одбор имају право:

- 1) да Факултету дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да захтевају од Факултета да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- 3) да захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да Факултет није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду.

Представник запослених, односно члан Одбора имају право да присуствују инспекцијском надзору.

Члан 82.

Факултет је дужан да представнике запослених, односно Одбор упозна:

- 1) са налазима и предлозима или предузетим мерама инспекције рада;
- 2) са извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима и

- обољењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- 3) о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Члан 83.

Декан Факултета и представници запослених, односно Одбор, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима.

XX Прелазне и завршне одредбе

Члан 84.

Факултет је у обавези да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финансијска средства за осигурање и става 1. овог члана падају на терет Факултета, односно Универзитета, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања, професионалног обољења или обољења у вези са радом на радном месту и радној околини.

Члан 85.

На све што није регулисано овим Правилником, примењиваће се одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и други прописи који регулишу ову област.

Члан 86.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана потписивања.

Члан 87.

Доношењем овог Правилника престаје да важи Правилник о заштити на раду Технолошко металуршког факултета од 18.02.2006. год.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

проф. др Ђорђе Јанаковић